

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av beskattningslagen, lag om ändring av 33 § sjukförsäkringslagen och lag om ändring av 4 § folkpensionslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att beskattningslagen samt folkpensionslagen och sjukförsäkringslagen skall ändras. Till följd av bl.a. den differentierade sjukförsäkringspremien är det nödvändigt att förenkla beskattningsförfarandet. Vidare föreslås det att i beskattningslagen införs stadganden om vissa uppdrag som skatteförvaltningen ger till utomstående. Det föreslås dessutom att beskattningsförfarandet och förfarandet när det gäller att höra andra myndigheter förenklas till vissa delar. Propositionen innehåller också vissa justeringar som

syftar till flexiblare rutiner vid sökande av ändring i beskattningen och vid rättelse av debitering som följer därav. Genom de föreslagna ändringarna följer man upp den revidering av beskattningsförfarandet, som syftar till att förbättra dels serviceförutsättningarna inom skatteförvaltningen och dels de skattskyldigas rättsskydd samt att över huvud taget främja en korrekt beskattning.

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Fastställande och debitering av den försäkrades sjukförsäkringspremie och folkpensionsförsäkringspremie

Den försäkrades sjukförsäkringspremie och folkpensionsförsäkringspremie fastställs och debiteras i samband med kommunalbeskattningen. För kommunalskattens del verkställs beskattningen av skattenämnden eller skattebyrån i den kommun som skatten tillfaller. Stadganden om detta ingår i 63 § beskattningslagen.

Genom en lag som trädde i kraft den 1 juli 1991 (989/91) differentierades grunderna för fastställande av den försäkrades sjukförsäkringspremie. Ändringen innebär att premien höjs i fråga om den del som överstiger 80 000

skattören. Denna s.k. differentiering tillämpas åtminstone på sjukförsäkringspremien för åren 1991 och 1992. En lag om sistnämnda sjukförsäkringspremie (1698/91) gavs den 30 december 1991.

Fastställandet av den differentierade sjukförsäkringspremien enligt gällande stadganden är tungt i förvaltningshänseende. Förfarandet leder till ökade beskattningskostnader och det är utsatt för risker i tekniskt hänseende. Dessutom bidrar det till att öka riskerna för att beskattningen inte blir färdig inom lagstadgad tid.

På grund av det ovan relaterade föreslås att förfarandet förenklas så, att fastställandet och debiteringen av den försäkrades sjukförsäkringspremie överförs till skattenämnden eller skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun. Detta är nödvändigt, eftersom den försäkrades inkomster som är beskattningsbara enligt kom-

munalbeskattningen kan härröra från flera olika kommuner, varvid fastställandet av förhöjd sjukförsäkringspremie förutsätter att det i olika kommuner influtna och debiterade totala antalet skattören måste utredas. Eftersom alla uppgifter om den skattskyldiges beskattningsbara inkomst i och för fastställandet av statskatten sammanställs i skattebyrån för den skattskyldiges hemkommun och eftersom också skatteberedningen i praktiken sker där, har skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun redan nu en central ställning när det gäller att verkställa beskattningen. Den föreslagna ändringen är därför den rimligaste och mest ekonomiska i förvaltningshänseende. Genom detta alternativ kan man också försäkra sig om att differentieringen av premien inte fördröjer verkställandet av beskattningen.

Enligt lagen skall den försäkrades sjukförsäkringspremie redan för skatteåret 1991 fastställas enligt differentieringsprincipen. Därför förutsätter ändringen att 63 och 79 §§ beskattningslagen och 33 § sjukförsäkringslagen ändras i brådskande ordning. Eftersom förslaget, om detta antas, förenklar beskattningsförfarandet, föreslås det samtidigt att ändringen blir permanent. Av samma orsak är det motiverat att utsträcka ändringen att gälla också den försäkrades folkpensionsförsäkringspremie, vilken fastställs och debiteras i anslutning till den försäkrades sjukförsäkringspremie. Därför föreslås att även 4 § folkpensionslagen ändras på motsvarande sätt. Ändringen påverkar inte den inbördes ställningen i fråga om dem som skatten tillfaller.

1.2. Uppdrag som skatteförvaltningen ger till utomstående

För verkställandet av beskattningen är det av praktiska orsaker nödvändigt att skatteförvaltningen kan anlita utomstående service i t.ex. databehandlings- eller postningsuppgifter samt i vissa andra liknande uppgifter. I dessa situationer kan exempelvis privata serviceföretag eller en annan statlig myndighet eller inrättning utföra vissa uppgifter för skatteförvaltningens räkning. Uppgifterna ansluter sig till verkställandet av beskattningen och de är av teknisk eller biträdande natur. Att låta utföra dessa uppgifter med hjälp av skatteförvaltningens egen personal är inte till alla delar vare sig ändamålsenligt eller ekonomiskt.

Till följd av de tidtabeller som uppställts för verkställandet av beskattningen är det i praktiken inte ens möjligt att sköta allting internt. På grund av detta har det i praktiken varit nödvändigt att köpa service av utomstående. Skötseln av uppdragen har i dessa fall även förutsatt att uppgifter om beskattningen utlämnats. När uppgifter om beskattningen utlämnas med stöd av den s.k. uppdragsprincipen är det fråga om att skatteförvaltningens åligganden utförs på uppdrag av skatteförvaltningen och för dess räkning. Den som utför uppdraget får inte för egen del tillgång till de utlämnade uppgifterna.

För närvarande saknas dock i beskattningslagen uttryckliga stadganden om utlämnande av uppgifter på ovan nämnt sätt. En ändring i detta avseende förutsätter en komplettering av 132 § beskattningslagen, i vilken stadgas om utlämnande av beskattningsuppgifter. Stadgandena i 18 § 4 mom. personregisterlagen (471/87) är bristfälliga med tanke på skatteförvaltningens behov och tillämpningen av dessa stadganden är beroende av tolkning.

Den i beskattningslagen stadgade skyldigheten att hemlighålla uppgifter gäller enligt lagens 133 § endast uppgifter som en person erhållit i sin tjänst eller vid utförandet av offentligt uppdrag eller i fall som avses i 132 §. I samband med att skatteförvaltningen anlitat utomstående har man därför i praktiken varit tvungen att göra upp ett skriftligt avtal, där parternas skyldighet att hemlighålla uppgifter definierats separat. Med stöd av dessa avtal har uppgifter utlämnats till bland andra Statens datorcentral samt privata uppdragstagare som utfört skatteklassificeringar och till ADB-konsulter. På avtal baserad postningservice har köpts av posten. Senast skedde detta då efter sortereringen av kuverten innehållande skattedeklarationerna för 1991 års beskattning skötes i form av köpt service. Skatteverket i Helsingforsnejden köpte denna service av posten. Enligt det avtal som härvid uppgjordes förband sig posten att inte vidröra innehållet i deklaraionskuverten. Den nuvarande situationen, som alltså kräver separata avtal, kan inte anses tillfredsställande. Bland annat dataombudsmannen har i detta sammanhang pekat på behovet av ett regelsystem.

På grund av det ovan anförda föreslås det att i 132 § beskattningslagen införs stadganden om utlämnande av beskattningsuppgifter som behövs för vissa uppdrag. Samtidigt utströks

även den i 133 § stadgade skyldigheten att hemlighålla uppgifter samt de med stöd av 124 och 124 a §§ stadgade straffpåföljderna ombrott mot skyldigheten att hemlighålla uppgifter att gälla alla parter som mottar uppdrag av skatteförvaltningen.

Den föreslagna ändringen innebär att formerna för utnyttjandet av utomstående service kompletteras och definieras så, att de skattskyldigas rättsskydd och datasekretess tryggas i alla situationer.

1.3. Förenkling av beskattningsförfarandet

I detta sammanhang föreslås ytterligare att i beskattningslagen görs vissa andra ändringar som förenklar beskattningsförfarandet och avlastar förvaltningen.

Det förfarande enligt vilket kommunernas centralorganisationer skall höras i samband med förordnande av beskattningsombud och prövningsombud har blivit en formalitet, som i praktiken fördröjt både förordnandet av ombud och handläggningen av besvärshandlingarna. I enlighet med önskemål från kommunernas centralorganisationers sida föreslås därför att stadgandena om hörande av dessa skall utgå.

Beredningen inför handläggningen i länskatte-nämnden förutsätter för närvarande att skatteenämnden i den kommun som skatten tillfaller skall lägga fram förslag om verkställandet av beskattningen samt om de grunder enligt vilka inkomsten skall fördelas mellan kommunerna. Detta förfarande är tungt i förvaltningshänseende. I och med att grunderna för fördelningen av inkomsterna har stabiliserats har skatteenämndernas årligen framlagda förslag i praktiken förlorat sin betydelse. Förslagen har snarast sysselsatt förvaltningen och fördröjt verkställandet av beskattningen. Att ett och samma ärende handläggs både i länskatte-nämnden och i skatteenämnderna i kommunerna medför ofta dubbelt arbete. Dessutom innebär det att ärendena överförs från en handläggning till en annan utan att de framlagda förslagen har faktisk betydelse med tanke på slutresultatet. I praktiken har nämnda förslag inte heller i nämnvärd utsträckning påverkat fall som beror på tolkning, eftersom dessa fall oberoende av handläggningen i länskatteverket i regel har lett till någon form av ändringssökande. På grund av det ovan relaterade föreslås att stadgandet om skatteenämnder-

nas förslag utgår. Detta förutsätter att 64 § 1 mom. och 72 a § beskattningslagen ändras.

På motsvarande grunder föreslås i denna proposition att de bestämmelser i 64 a § beskattningslagen upphävs i vilka stadgas om en viss form av avtalsförfarande. Detta förfarande gäller sådana fall där en yrkesidkare eller gårdsbruksidkare skall betala skatt till två eller flera kommuner eller där en person som bedriver rörelse skall betala skatt till två kommuner. Förfarandet förutsätter att skatteenämnden i den skattskyldiges hemkommun gör upp ett förslag angående de grunder, enligt vilka inkomstskällans beskattningsbara inkomst skall fördelas mellan de olika kommunerna. Om skatteenämnden i den kommun som skatten tillfaller godkänner förslaget, verkställer den beskattningen i enlighet därmed. I annat fall verkställs beskattningen av länskatteenämnden. Eftersom grunderna för fördelningen av inkomsterna har stabiliserats, har uppdraget av ifrågavarande förslag och godkännandet av dessa inte längre praktisk betydelse. Det nuvarande avtalsförfarandet leder endast till ökad byråkrati och onödigt komplicerat beskattningsförfarande. Det föreslås därför att förfarandet förenklas så, att skatteenämnden i den kommun som skatten tillfaller verkställer beskattningen på basis av en beräkning som görs av skatteenämnden i den skattskyldiges hemkommun. Förslaget förutsätter att 64 a § och 72 a § beskattningslagen ändras. De föreslagna ändringarna minskar arbetsmängden inom förvaltningen och förenklar beskattningsförfarandet.

Det föreslås också att arbetsfördelningen mellan skattebyrån och skatteenämnden utvecklas i en mera ändamålsenlig riktning. Avsikten är att skatteenämnden inte skall behöva handlägga sådana rutinärenden där innehållet i beslutet redan är klart på förhand. För närvarande krävs det att nämnden handlägger ärenden gällande sammanslutningar också om ärendet avser helt små markbelopp. Enligt denna proposition är det mera ändamålsenligt att i fråga om sammanslutningar tillämpa samma bestämmelser som gäller för de skattskyldiga, vilket innebär att skatteenämnden handlägger endast de fall där avvikelser från skattedeklarationen uppgår till minst 10 000 mark. Det föreslås att nämnda ändring görs i 72 a § beskattningslagen. Den föreslagna ändringen innebär att skatteenämnden kan avlastas från rutinärenden och ärenden av mindre betydelse. Förslaget inverkar inte på skatteenämndens rätt

att överta behandlingen av ett ärende som gäller en viss sakkategori eller en viss skattskyldig, ifall nämnden anser att detta är motiverat.

1.4. Flexibla förfarande vid sökande av ändring i beskattningen och vid rättelse av debitering som följer därav samt vid beskattning som skall verkställas på nytt

Hittills har makar som sambeskattas vid statsbeskattningen inte fått framställa skatteanmärkning, ifall deras beskattning har verkställts av skilda kommuner på grund av att makarna har olika hemkommuner. Eftersom skatteförvaltningen numera har tillräcklig teknisk beredskap för att handlägga skatteanmärkningar också i dylika situationer, föreslås det att ovan nämnda stadgande slopas i 92 § beskattningslagen. Den föreslagna ändringen förbättrar den skattskyldiges rättsskydd.

Enligt nuvarande bestämmelser kan skattemynderna och prövningsmynderna inte själva hänskjuta ett ärende till den rätta skattemynden, ifall de vid handläggningen av skatterättelse eller skatteanmärkning konstaterar att skatten har fastställts på fel beskattningssort. Rätten att hänskjuta dylika ärenden tillkommer för närvarande endast länsrätten och högsta förvaltningsdomstolen. Skattemynden och prövningsmynden skall därmed i första hand hänskjuta ärendet till länsrätten, som sedan i sin tur hänskjuter ärendet till rätt beskattningssort. Stadganden om detta ingår i 97 § beskattningslagen. I denna proposition föreslås att även skattemynden och prövningsmynden skall ha rätt att hänskjuta ett ärende till rätt beskattningssort. Den föreslagna ändringen leder till flexibla och mindre komplicerade förfaringsätt, samtidigt som den skattskyldiges rättsskydd förbättras.

Det föreslås att 100 a § beskattningslagen utvidgas så, att beskattningen med stöd av detta lagrum kan rättas också i sådana fall där en skattskyldigs beskattning har ändrats på ett sätt som inverkar på en annan skattskyldigs beskattning. Det föreslås att denna s.k. följdändring görs i sistnämnda skattskyldigas beskattning. Ändringen avser närmast sådana fall där det finns intressegemenskap mellan de skattskyldiga, dvs. exempelvis makar, personbolag jämte bolagsmän samt aktiebolag och

aktieägarna i dessa. I dessa fall torde det i regel vara möjligt att rätta beskattningen till den skattskyldiges förmån eller skada oberoende av någon föreskriven termin. Rättelse får dock inte göras om den av särskilda orsaker kan anses oskälig. Innan rättelse görs skall den skattskyldige höras. Den föreslagna ändringen främjar en korrekt beskattning och eliminerar besvär som anförs i spekulativt syfte och som har lett till situationer där inkomsten kunnat förbli helt obeskattad.

2. Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet utgående från skattestyrelsens förslag. Förslaget att upphöra med systemet enligt vilket kommunernas centralorganisationer skall höras vid förordnandet av beskattningsombud och prövningsombud grundar sig på nämnda centralorganisationers initiativ i ärendet. Vid beredningen av det ändrade förfarande som differentieringen av sjukförsäkringspremien förutsätter har social- och hälsovårdsministeriet hörts. Förslaget angående uppdrag som skatteförvaltningen köper av utomstående har beretts i samarbete med dataombudsmannen. Förslaget angående följdändring har beretts i samråd med kommissionen för utvecklande av rättsskyddet vid beskattningen.

3. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar

Vid det här skedet kan de föreslagna förändringarnas verkningar inte omskattas exakt. De föreslagna förändringarna skulle ändå minska skatteförvaltningens arbetsbörda och helhetskostnader. Besparingar i personarbetstid kan riktas till att försäkra att beskattningen blir färdig i tid och till kundserviceuppgifter. Med att stadga en förhöjd sjukförsäkringsavgift på det nu föreslagna sättet kan man undvika de tilläggskostnader som kan omskattas vara minst över en miljon mark. Samtidigt kan man undvika de tilläggskostnader som annars en försening av beskattning skulle orsaka.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Beskattningslagen

21 och 28 §§. *Förordnandet av beskattningsombud och prövningsombud.* Enligt 21 § 2 mom. förordnar länskatteverket beskattningsombud i länskattenämnden och suppleanter för dem. Enligt 28 § 2 mom. förordnar skattestyrelsen ett prövningsombud jämte suppleant i länsrätten. I bägge fallen skall kommunernas centralorganisationer höras innan ombuden förordnas. Det föreslås att ifrågavarande lagrum ändras så, att stadgandena om hörande av kommunernas centralorganisationer i samband med förordnande av beskattningsombud och prövningsombud slopas.

63 och 79 §§. *Fastställandet och debiteringen av den försäkrades folkpensionsförsäkringspremie och sjukförsäkringspremie.* I 63 § anges vilken skattebyrå eller skattenämnd som verkställer beskattningen. Den försäkrades folkpensionsförsäkringspremie och sjukförsäkringspremie fastställs av skattenämnden eller skattebyrån i den kommun som skatten tillfaller. Stadganden om detta ingår i 63 § 1 mom. 2 punkten, i 4 § 1 mom. folkpensionslagen (347/56) och i 33 § 2 mom. sjukförsäkringslagen (462/85).

I fall där den försäkrades inkomster som är beskattningsbara enligt kommunalbeskattningen härrör från flera olika kommuner förutsätter fastställandet av förhöjd sjukförsäkringspremie för närvarande att skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun först samlar uppgifter om antalet skattören i de kommuner som skatten tillfaller. Därefter meddelas skattenämnden i respektive kommun uppgift om dess proportionella andel av sjukförsäkringspremien. Då uppgifterna överförs från hemkommunens skattenämnd till skattenämnderna i de kommuner som skatten tillfaller är ett skede i arbetsprocessen då det lätt uppstår fel. Beräkningen av den andel som motsvarar den förhöjda premien samt dess fördelning mellan olika kommuner förorsakar likaså oklarheter. Dessutom har det varit problematiskt att bl.a. tidsmässigt anpassa de olika arbetsskedena

mellan skattedistriktet. Det nuvarande förfarandet kan därmed äventyra att verkställandet av beskattningen och fastställandet av sjukförsäkringspremien för 1991 sker på det sätt lagen förutsätter.

Till följd av det ovan anförda föreslås att 63 § 1 mom. 1 punkten utvidgas så, att skattenämnden eller skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun verkställer beskattningen även för den försäkrades sjukförsäkringspremie del. För att förenkla förfarandet är det nödvändigt att lagrummet samtidigt utsträcks att gälla även den försäkrades folkpensionsförsäkringspremie. Av samma orsak föreslås det att ändringen blir permanent.

Enligt 79 § 3 mom. skall skattebyrån, i enlighet med vad därom särskilt stadgas, fastställa och debitera folkpensionsförsäkringspremie. Det föreslås att lagrummet justeras i enlighet med förslaget gällande 63 § 1 mom. 1 punkten. Ändringarna innebär att skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun helt och hållet fastställer och debiterar den försäkrades folkpensions- och sjukförsäkringspremier. Ärendet förutsätter dessutom att sjukförsäkringslagen och folkpensionslagen ändras.

64 §. *Förfarande i länskattenämnden.* I detta lagrum stadgas om förfarandet i länskatteämnden. Om en rörelse har bedrivits så att skatt skall betalas till minst tre kommuner fastställer länskattenämnden den skattskyldiges inkomst av rörelsen. Dessutom fastställer nämnden den grund enligt vilken inkomsten skall fördelas mellan de berörda kommunerna samt den grund enligt vilken förvärvsinkomst skall delas upp makar emellan. Innan länskatteämnden fastställer inkomsten och fördelningsgrunderna skall de berörda skattebyråerna och skattenämnderna lägga fram sitt eget förslag angående fastställandet av inkomsten och fördelningsgrunderna. Det föreslås att 1 mom. i paragrafen ändras så att stadgandet om skattenämndernas förslag utgår.

64 a §. *Avtalsförfarande.* Det föreslås att det i lagrummet avsedda förfarandet förenklas så, att skattenämnden eller skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun gör en beräkning angående de grunder, enligt vilka den i lagrum-

met avsedda inkomsten vid kommunalbeskattningen skall fördelas mellan de olika kommunerna. Beräkningen skall ofördröjligen meddelas de övriga skattebyråerna för kännedom, vilka för sin del skall verkställa beskattningen i enlighet härmed.

72 a §. *Skattebyråns och skattenämndens inbördes kompetens.* Enligt 2 mom. 1 punkten i denna paragraf behandlar skattenämnden för närvarande ärenden som gäller fastställande av inkomst och av fördelningsgrunder i länsskattenämnden eller genom förfarande enligt 64 a §. Eftersom det föreslagits att stadgandet om behandling i skattenämnden skall utgå i ovan nämnda fall, bör 72 a § ändras på motsvarande sätt.

Enligt 2 mom. 2 punkten i denna paragraf skall skattenämnden behandla alla ärenden som gäller fastställande av inkomst för sammanslutning som idkar gårdsbruk eller näringsverksamhet och fördelningen av inkomsten mellan delägarna i sammanslutningen. Eftersom det inte är ändamålsenligt att skattenämnden i fråga om sammanslutningar handlägger ärenden som avser helt små markbelopp, föreslås att hänvisningen till sammanslutningar skall utgå ur lagrummet. Härvid återstår för skattenämnden att fastställa inkomsten för sammanslutning och att fördela inkomsten mellan delägarna i sådana fall som avses i 72 a § 1 mom. 2 punkten samt i 39 a § beskattningsförordningen (1443/91), dvs. i sådana fall där avvikelser från skattedeklarationen uppgår till minst 10 000 mark. Oberoende av detta behåller skattenämnden sin rätt att överta behandlingen av ett ärende som gäller en viss sakkategori eller en viss skattskyldig, ifall nämnden anser att detta är motiverat. Angående detta stadgas i paragrafens 3 mom. Till följd av ovan föreslagna ändringar föreslås att paragrafens 2 och 3 mom. förenas till ett nytt 2 mom. Samtidigt föreslås att skattedirektören skall kunna bestämma att skattenämnden behandlar ett ärende, utan att han särskilt behöver motivera detta med hänvisning till ärendets betydelse.

92 §. *Skatteanmärkning.* I paragrafens 5 mom. stadgas om fall där skatteanmärkning inte får framställas. Förbudet gäller bl.a. makar som sambeskattas vid statsbeskattningen och vilkas beskattning har verkställts av skilda kommuner på grund av att makarna har olika hemkommuner. Skatteförvaltningen har hittills saknat den behövliga tekniska beredskapen för

att behandla anmärkningar i dessa fall. Eftersom detta problem numera har eliminerats, föreslås det att ovan nämnda förbud stryks i paragrafens 5 mom.

97 §. *Hänskjutning av ärende till rätt beskattningsort.* Om skatten inte har fastställts på rätt beskattningsort, kan länsrätten eller högsta förvaltningsdomstolen vid handläggningen av besvär avgöra ärendet direkt även till denna del. Om detta inte är möjligt kan länsrätten eller högsta förvaltningsdomstolen hänskjuta ärendet till den skattenämnd eller skattebyrå som borde ha verkställt beskattningen. Det föreslås att lagrummet ändras så, att även skattenämnden då den behandlar rättelseärende och prövningsnämnden då den behandlar skatteanmärkning skall ha motsvarande hänskjutningsrätt som länsrätten och högsta förvaltningsdomstolen har för närvarande.

100 a §. *Följdändring.* I paragrafen stadgas om förrättande av s.k. följdändring. I 1 mom. stadgas om fall där den skattskyldiges beskattning för något skatteår har ändrats på ett sätt som inverkar på beskattningen för ett annat skatteår. Beskattningen för det sistnämnda skatteåret kan härvid rättas på ett sätt som svarar mot ändringen, även om villkoren för efterbeskattning eller skatterättelse inte uppfylls.

Om ändringen inverkar på en annan skattskyldigs beskattning kan motsvarande ändring enligt nuvarande stadganden inte göras i sistnämnda skattskyldigas beskattning. Problemet har accentuerats efter det att den allmänna besvärstiden för skattskyldiga förlängdes till fem år. Eftersom besvärstiden för dem som skatten tillfaller å andra sidan numera är ett halvt år, kan skattemyndigheterna inte, eftersom villkoren för efterbeskattning och skatterättelse inte uppfylls, senare rätta fel som kommit fram efter denna tidpunkt och som beror på att ett ärendet avgjorts på fel sätt vid den ordinarie beskattningen. Situationen har även möjliggjort besvär som anförs i spekulativt syfte, varvid inkomsten enligt gällande lag kan förbli helt obeskattad. Detta har inte varit avsikten.

Till följd av det ovan anförda föreslås att den i lagrummet avsedda följdändringen utsträcks att gälla också ändringar som hänförs till en annan skattskyldigs beskattning, såvida rättelsen inte av särskilda orsaker är oskälig. Sistnämnda situation kan uppstå t.ex. om intressegemenskap mellan de skattskyldiga

upphör. Vidare föreslås att den skattskyldige innan följdändring görs skall beredas möjlighet att bli hörd i ärendet, ifall det inte är uppenbart onödigt. Det föreslås att paragrafen ändras i enlighet med detta. Samtidigt föreslås att vissa uttryck i lagrummet moderniseras. I paragrafens 2 mom. stadgas om möjligheten att rätta beskattningen av delägarna i en sammanslutning. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen utvidgas så, att den gäller även situationer som avses i nuvarande 2 mom. Stadgandet i nuvarande 2 mom. är därmed överflödigt.

132 §. *Utlämnande av beskattningsuppgifter.* I paragrafen stadgas om utlämnande av beskattningsuppgifter. Stadganden som gäller skyldigheten att hemlighålla uppgifter ingår i 133 § beskattningslagen. Med hänsyn till hemlighållandet av beskattningsuppgifter är det nödvändigt att lagen innehåller särskilda stadganden om sådana situationer där skatteförvaltningen utlämnar uppgifter om beskattningen för databehandling, forskning, postning och andra därmed jämförbara åligganden som utförs på uppdrag av skatteförvaltningen. Därför föreslås att till lagen fogas ett nytt 8 mom. angående detta. Samtidigt föreslås att till lagrummet fogas en precisering enligt vilken skatteförvaltningen åläggs att försäkra sig om att behövlig datasekretess är tryggad och att förfarandet är ordnat på ett behörigt sätt. Till denna del utgör stadgandet närmast en precisering av den skyldighet som skatteförvaltningen även annars har vad gäller datasekretess och behörigt förfarande.

1.2. Sjukförsäkringslagen

33 §. *Fastställande av sjukförsäkringspremien.*

I paragrafen stadgas om storleken och fastställandet av den försäkrades sjukförsäkringspremie. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så, att lagrummet inte ställer hinder för att sjukförsäkringspremien fastställs och debiteras i skattenämnden eller skattebyrån i den försäkrades hemkommun.

1.3. Folkpensionslagen

4 §. *Fastställande av folkpensionsförsäkringspremien.* I paragrafen stadgas om fastställandet av den försäkrades folkpensionsförsäkringspremie. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att det motsvarar den föreslagna ändringen av 33 § 2 mom. sjukförsäkringslagen.

2. Ikraftträdande

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. De tillämpas första gången vid beskattningen för 1991.

3. Lagstiftningsordning

Eftersom det inte är fråga om ny eller ökad skatt, bör lagförslaget behandlas i den ordning som stadgas i 66 § riksdagsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av beskattningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i beskattningslagen av den 12 december 1958 (482/58) 21 § 2 mom., 28 § 2 mom., 63 § 1 mom. 1 punkten, 64 § 1 mom., 64 a och 72 a §§, 79 § 3 mom., 92 § 5 mom., 97 § samt 100 a §, dessa lagrum sådana de lyder, 21 § 2 mom. och 28 § 2 mom. i lag av den 29 december 1988 (1243/88), 63 § 1 mom. 1 punkten, 72 a §, 92 § 5 mom., 97 § och 100 a § i lag av den 30 januari 1987 (74/87), 64 § 1 mom. i lag av den 9 november 1990 (957/90) samt 64 a § och 79 § 3 mom. i lag av den 23 december 1977 (1002/77), samt

fogas till 132 §, sådan den lyder ändrad genom lag av den 23 maj 1980 och lag av den 29 december 1988 (361/80 och 1265/88), ett nytt 8 mom. som följer:

21 §

Länsskatteverket förordnar ett eller flera beskattningsombud och suppleanter för dem. Beskattningsombudet skall bevaka statens, kommunernas och församlingarnas samt folkpensionsanstaltens rätt.

28 §

Prövningsombudet och hans suppleant förordnas av skattestyrelsen.

63 §

Beskattningen verkställs

1) för statsskattens del samt för den försäkrades folkpensions- och sjukförsäkringspremiers del av skattenämnden eller skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun;

64 §

Om en rörelse har bedrivits så att skatt på grund därav skall betalas till tre eller flera kommuner, skall länsskattenämnden i det län där den skattskyldiges hemkommun är belägen fastställa den skattskyldiges inkomst av rörelsen samt den grund enligt vilken inkomsten skall fördelas mellan kommunerna och delas upp mellan delägarna i en sammanslutning. Likaså skall länsskattenämnden bestämma den grund enligt vilken förvärvsinkomst skall fastställas och delas upp makar emellan.

64 a §

Om ett yrke eller gårdsbruk som bör anses såsom en enda inkomstkälla har bedrivits så,

att skatt på grund därav skall betalas till två eller flera kommuner, eller om en rörelse har bedrivits så, att skatt på grund därav skall betalas till två kommuner, skall skattenämnden eller skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun vid verkställandet av beskattningen göra en beräkning angående de grunder, enligt vilka inkomstkällans beskattningsbara inkomst vid kommunalbeskattningen skall fördelas mellan de olika kommunerna. Beräkningen skall ofördröjligen för kännedom meddelas de övriga berörda kommunernas skattebyråer, vilka för sin del skall verkställa beskattningen i enlighet härmed.

72 a §

Skattebyrån behandlar vid den ordinarie beskattningen ärenden som gäller

1) beskattning baserad på meddelade uppgifter;

2) beskattning enligt beräkning, uppskattning eller prövning, om det belopp som skall läggas till inkomsterna för den skattskyldige eller för sammanslutning och det belopp som skall minskas från sådana i lag stadgade avdrag som den skattskyldige eller sammanslutningen yrkat och beloppet av annan avvikelse från skattedeklarationen inte sammanlagt överstiger ett belopp som bestäms genom förordning;

3) ändring som inte påverkar skattens belopp;

4) rättelse av skattedeklaration på grund av ett klart räkne- eller skrivfel.

Skattedirektören kan bestämma att skattenämnden behandlar eller skattenämnden kan överta, behandlingen av ett ärende som gäller en viss sakkategori eller en viss skattskyldig, också om ärendet inte nämns i 1 mom.

79 §

Skattebyrån i den försäkrades hemkommun skall likaså i enlighet med vad därom särskilt stadgas fastställa och debitera den försäkrades folkpensions- och sjukförsäkringspremier på basis av det totala antalet skattören som har debiterats i olika kommuner.

92 §

Skatteanmärkning får inte framställas mot beskattning som verkställts av en länskatte-nämnd, ej heller över skatterättelse, efterbeskattning eller beskattning i ärende som återförvisats för ny handläggning.

97 §

Om det vid handläggningen av anmärkning eller besvär framgår att skatten inte har fastställts på rätt beskattningsort, skall prövnings-nämnden, länsrätten eller högsta förvaltnings-domstolen, om de inte anser sig kunna avgöra ärendet direkt, hänskjuta detta till den skatte-nämnd eller den skattebyrå som borde ha verkställt beskattningen. Vid handläggning av rättelse skall skattenämnden på motsvarande sätt hänskjuta ärendet till den skattenämnd som borde ha verkställt beskattningen.

100 a §

Om beskattningen har ändrats på ett sätt

som inverkar på beskattningen för ett annat skatteår eller på en annan skattskyldigs beskattning, skall skattebyrån rätta beskattningen för det sistnämnda skatteåret eller för den sistnämnda skattskyldige på ett sätt som svarar mot ändringen (*följändring*), såvida dylik rättelse inte av särskild orsak är oskälig. Följändring kan göras även om villkoren för efterbeskattning eller skatterättelse inte uppfylls.

Innan rättelse görs skall den skattskyldige, om möjligt och om det inte är uppenbart onödigt, beredas möjlighet att bli hörd i ärendet.

När följändring görs skall annars i tillämpliga delar iaktas vad som stadgas i 96 e §.

132 §

Skatteförvaltningen kan, sedan den försäkrat sig om att behövlig datasekretess är tryggad och att förfarandet är ordnat på behörigt sätt, oberoende av stadgandena om hemlighållande av uppgifter lämna ut beskattningsuppgifter som behövs för databehandling, forskning, postning eller andra därmed jämförbara åtaganden som fullgörs på uppdrag av skatteförvaltningen.

Denna lag träder i kraft den 1992.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1991.

2.

Lag**om ändring av 33 § sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 33 § 2 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63), sådant detta lagrum lyder i lag av den 14 juni 1985 (462/85), som följer:

33 §

Försäkrads försäkringspremie fastställs på grundvalen av honom för föregående år, skatteåret, påförda totala antal skattören.

Denna lag träder i kraft 1992.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1991.

3.

L a g
om ändring av 4 § folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 4 § 1 mom. folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) som följer:

4 §

Försäkrads försäkringspremie fastställs på grundvalen av honom för föregående år, skatteåret, påförda totala antal skattören.

Denna lag träder i kraft 1992.
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1991.

Helsingfors den 30 april 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

1.

Lag om ändring av beskattningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i beskattningslagen av den 12 december 1958 (482/58) 21 § 2 mom., 28 § 2 mom., 63 § 1 mom. 1 punkten, 64 § 1 mom., 64 a och 72 a §§, 79 § 3 mom., 92 § 5 mom., 97 § samt 100 a §, dessa lagrum sådana de lyder, 21 § 2 mom. och 28 § 2 mom. i lag av den 29 december 1988 (1243/88), 63 § 1 mom. 1 punkten, 72 a §, 92 § 5 mom., 97 § och 100 a § i lag av den 30 januari 1987 (74/87), 64 § 1 mom. i lag av den 9 november 1990 (957/90) samt 64 a § och 79 § 3 mom. i lag av den 23 december 1977 (1002/77), samt
fogas till 132 §, sådan den lyder ändrad genom lag av den 23 maj 1980 och lag av den 29 december 1988 (361/80 och 1265/88), ett nytt 8 mom. som följer:

Gällande lydelse

21 §

Länsskatteverket förordnar, *efter att ha hört kommunernas centralorganisationer*, ett eller flera beskattningsombud i nämnden och suppleanter för dem. Beskattningsombudet skall bevaka statens, kommunernas och församlingarnas samt folkpensionsanstaltens rätt.

28 §

Prövningsombudet och hans suppleant förordnas av skattestyrelsen *sedan den hört kommunernas centralorganisationer*.

63 §

Beskattningen verkställs:
1) för statsskattens del av skattenämnden eller skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun;

64 §

Om en rörelse har bedrivits så att skatt på grund därav skall betalas till tre eller flera kommuner, skall länsskattenämnden i det län där den skattskyldiges hemkommun är belägen fastställa den skattskyldiges inkomst av rörelsen samt den grund enligt vilken inkomsten skall fördelas mellan kommunerna och delas upp mellan delägarna i en sammanslutning. Likaledes skall länsskattenämnden bestämma

Föreslagen lydelse

21 §

Länsskatteverket förordnar ett eller flera beskattningsombud och suppleanter för dem. Beskattningsombudet skall bevaka statens, kommunernas och församlingarnas samt folkpensionsanstaltens rätt.

28 §

Prövningsombudet och hans suppleant förordnas av skattestyrelsen.

63 §

Beskattningen verkställs:
1) för statsskattens del *samt för den försäkrades folkpensions- och sjukförsäkringspremiers del* av skattenämnden eller skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun;

64 §

Om en rörelse har bedrivits så att skatt på grund därav skall betalas till tre eller flera kommuner, skall länsskattenämnden i det län där den skattskyldiges hemkommun är belägen fastställa den skattskyldiges inkomst av rörelsen samt den grund enligt vilken inkomsten skall fördelas mellan kommunerna och delas upp mellan delägarna i en sammanslutning. Likaså skall länsskattenämnden bestämma

Gällande lydelse

den grund enligt vilken förvärvsinkomst skall fastställas och delas upp makar emellan. *Innan inkomst och fördelningsgrunder fastställs skall skattenämnderna i kommunerna lägga fram förslag om verkställandet av beskattningen samt om de grunder enligt vilka inkomsten skall fördelas mellan kommunerna.*

64 a §

Har gårdsbruk eller yrke som bör anses såsom en enda inkomstkälla bedrivits så, att skatt därför skall erläggas till två eller flera kommuner, eller har rörelse bedrivits så, att skatt därför skall erläggas till två kommuner, skall skattenämnden i den skattskyldiges hemkommun vid verkställandet av beskattningen uppgöra förslag angående de grunder, enligt vilka inkomstkällans beskattningsbara inkomst vid kommunalbeskattningen skall fördelas mellan de olika kommunerna. Sitt förslag skall skattenämnden ofördröjligen delgiva de övriga berörda kommunernas skattenämnder, vilka, *om de godkänna förslaget*, för sin del skola verkställa beskattningen i enlighet därmed. *Godkänner någon av dessa skattenämnder icke förslaget, verkställs beskattningen med avvikelse från stadgandena i 63 och 63 a §§ i tillämpliga delar på det sätt som avses i 64 §.*

72 a §

Skattebyrån behandlar vid den ordinarie beskattningen ärenden som gäller

- 1) beskattning baserad på meddelade uppgifter;
- 2) beskattning enligt beräkning, uppskattning eller prövning, om det belopp som skall läggas till inkomsterna för den skattskyldige eller för annan sammanslutning *än sådan som beskattas såsom särskild skattskyldig*, det belopp som skall minskas från sådana i lag stadgade avdrag som den skattskyldige eller sammanslutningen yrkat och beloppet av annan avvikelse från skattedeklarationen inte sammanlagt överstiger ett belopp som bestäms genom förordning;
- 3) ändring som inte påverkar skattens belopp;
- 4) rättelse av skattedeklaration på grund av ett klart räkne- eller skrivfel.

Skattenämnden behandlar dock även ett ärende som nämns i 1 mom., om

Föreslagen lydelse

ma den grund enligt vilken förvärvsinkomst skall fastställas och delas upp makar emellan.

64 a §

Om ett yrke eller gårdsbruk som bör anses såsom en enda inkomstkälla har bedrivits så, att skatt på grund därav skall betalas till två eller flera kommuner, eller om en rörelse har bedrivits så, att skatt på grund därav skall betalas till två kommuner, skall skattenämnden eller skattebyrån i den skattskyldiges hemkommun vid verkställandet av beskattningen göra *en beräkning* angående de grunder, enligt vilka inkomstkällans beskattningsbara inkomst vid kommunalbeskattningen skall fördelas mellan de olika kommunerna. *Beräkningen* skall ofördröjligen för kännedom meddelas de övriga berörda kommunernas skattebyråer, vilka för sin del skall verkställa beskattningen i enlighet härmed.

72 a §

Skattebyrån behandlar vid den ordinarie beskattningen ärenden som gäller

- 1) beskattning baserad på meddelade uppgifter;
- 2) beskattning enligt beräkning, uppskattning eller prövning, om det belopp som skall läggas till inkomsterna för den skattskyldige eller för sammanslutning och det belopp som skall minskas från sådana i lag stadgade avdrag som den skattskyldige eller sammanslutningen yrkat och beloppet av annan avvikelse från skattedeklarationen inte sammanlagt överstiger ett belopp som bestäms genom förordning;
- 3) ändring som inte påverkar skattens belopp;
- 4) rättelse av skattedeklaration på grund av ett klart räkne- eller skrivfel.

Gällande lydelse

1) det gäller fastställande av inkomst och av grunder för fördelning av inkomsten in länskat-
 tenämnden eller genom förfarande enligt 64 a §;

2) det gäller fastställande av inkomst för
 sammanslutning som idkar gårdsbruk eller nä-
 ringsverksamhet och fördelningen av inkomsten
 mellan delägarna i sammanslutningen;

3) skattedirektören bestämmer att ett ärende
 som gäller en viss sakkategori eller en viss
 skattskyldig på grund av dess betydelse skall
 behandlas i skattenämnden.

Skattenämnden kan också överta behandlin-
 gen av annat ärende än sådant som nämns i 2
 mom.

79 §

Skattebyrån skall likaså, i enlighet med vad
 därom är särskilt stadgat, fastställa och debi-
 tera folkpensionspremie.

92 §

Mot beskattning som verkställt av en läns-
 skattenämnd samt över skatterättelse, efterbe-
 skattning och beskattning i ärende som åter-
 förvisats för ny handläggning får skatteanmärk-
 ning inte framställas. *Skatteanmärkning får inte
 heller framställas, då beskattningen av makar
 som sambeskattas vid statsbeskattningen verk-
 ställts av skilda kommuner på grund av att
 makarna har olika hemkommuner.*

97 §

Befinns det vid handläggningen av besvär att
 skatten inte fastställts på rätt beskattningsort,
 skall länsrätten eller högsta förvaltningsdom-
 stolen, om respektive domstol inte anser sig
 kunna avgöra ärendet direkt, hänskjuta detta
 till den skattenämnd eller skattebyrå som hade
 bort verkställa beskattningen.

Föreslagen lydelse

*Skattedirektören kan bestämma att skat-
 tenämnden behandlar eller skattenämnden kan
 överta, behandlingen av ett ärende som gäller
 en viss sakkategori eller en viss skattskyldig,
 också om ärendet inte nämns i 1 mom.*

79 §

*Skattebyrån i den försäkrades hemkommun
 skall likaså i enlighet med vad därom särskilt
 stadgas fastställa och debitera den försäkrades
 folkpensions- och sjukförsäkringspremier på ba-
 sis av det totala antalet skattören som har
 debiterats i olika kommuner.*

92 §

Skatteanmärkning får inte framställas mot
 beskattning som verkställt av en länskat-
 tenämnd, ej heller över skatterättelse, efterbe-
 skattning eller beskattning i ärende som åter-
 förvisats för ny handläggning.

97 §

Om det vid handläggningen av *anmärkning
 eller* besvär framgår att skatten inte har fasts-
 tällts på rätt beskattningsort, skall *prövnings-
 nämnden*, länsrätten eller högsta förvaltnings-
 domstolen, om de inte anser sig kunna avgöra
 ärendet direkt, hänskjuta detta till den skat-
 tenämnd eller den skattebyrå som borde ha
 verkställt beskattningen. *Vid handläggning av
 rättelse skall skattenämnden på motsvarande
 sätt hänskjuta ärendet till den skattenämnd som
 borde ha verkställt beskattningen.*

Gällande lydelse

100 a §

Har den skattskyldiges beskattning för något skatteår genom efterbeskattning, skatterättelse, i 84 § nämnd anvisning om återbetalning, på nytt verkställd beskattning eller beslut eller utslag som givits med anledning av skatteanmärkning eller besvär ändrats på ett sätt som inverkar på beskattningen för ett annat skatteår, skall beskattningen för det sistnämnda skatteåret rättas på ett sätt som svarar mot ändringen. Rättelse kan göras även om förutsättningar för efterbeskattning eller skatterättelse saknas. Då rättelse görs, skall annars i tillämpliga delar iaktas vad som stadgas i 96 e §.

Har skattenämnden genom skatterättelse eller en rättsmedelsinstans med anledning av ändringssökande bestämt att två eller flera skattskyldiga för viss inkomst eller förmögenhet skall beskattas som en sammanslutning vilken inte beskattas såsom särskild skattskyldig, eller har en dylik sammanslutnings beskattningsbara inkomst eller förmögenhet eller fördelningen därav ändrats på basis av skattenämndens eller rättsmedelsinstansens beslut eller utslag, skall skattebyrån göra motsvarande rättelse i beskattningen av delägarna i sammanslutningen. En avskrift av ovan nämnt beslut eller utslag skall sändas till skattebyrån. I övrigt iaktas i tillämpliga delar vad som stadgas i 96 e §.

132 §

Föreslagen lydelse

100 a §

Om beskattningen har ändrats på ett sätt som inverkar på beskattningen för ett annat skatteår eller på en annan skattskyldigs beskattning, skall skattebyrån rätta beskattningen för det sistnämnda skatteåret eller för den sistnämnda skattskyldige på ett sätt som svarar mot ändringen (följdändring), såvida dylik rättelse inte av särskild orsak är oskälig. Följdändring kan göras även om villkoren för efterbeskattning eller skatterättelse inte uppfylls.

Innan rättelse görs skall den skattskyldige, om möjligt och om det inte är uppenbart onödigt, beredas möjlighet att bli hörd i ärendet.

När följdändring görs skall annars i tillämpliga delar iaktas vad som stadgas i 96 e §.

132 §

Skatteförvaltningen kan, sedan den försäkrat sig om att behövlig datasekretess är tryggad och att förfarandet är ordnat på behörigt sätt, oberoende av stadgandena om hemlighållande av uppgifter lämna ut beskattningsuppgifter som behövs för databehandling, forskning, postning eller andra därmed jämförbara åtaganden som fullgörs på uppdrag av skatteförvaltningen.

*Denna lag träder i kraft den 1992.
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1991.*

2.

Lag om ändring av 33 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 33 § 2 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63),
sådant detta lagrum lyder i lag av den 14 juni 1985 (462/85), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §

33 §

På grundvalen av antalet skattören under det föregående året, skatteåret, påförs försäkrad försäkringspremien *i samband med kommunalbeskattningen*.

Försäkrads försäkringspremie fastställs på grundvalen av honom för föregående år, skatteåret, *påförda totala antal* skattören.

Denna lag träder i kraft 1992.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1991.

3.

Lag om ändring av 4 § folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 4 § 1 mom. folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

4 §

Försäkrads försäkringspremie fastställs på grundvalen av honom för föregående år, inkomståret, påförda skattören *i samband med kommunalbeskattningen*.

Försäkrads försäkringspremie fastställs på grundvalen av honom för föregående år, *skatteåret, påförda totala antal* skattören.

Denna lag träder i kraft 1992.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1991.

